

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv

Reggio, Carlo

Romæ, 1612

Periculum in Concionatoris officio. Cap. 13.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68672)

Proinde oportet eum vsquequaque virtutibus instructum esse & zelo Dei munitum, vt possit omnia æquo & forti animo superare.

Periculum in concionatoris officio. Cap. XIII.

Accedit ad operis difficultatem etiam periculum, quod duobus generibus concionatorum imminet. Primum, ijs, quorum mores, & vita, verbis & officio non respondent, quos grauiſſimæ pœnæ manent: Primo propter excellentiam personæ, quam sustinent: Deinde propter damnum, quod Ecclesiæ afferunt. Postremò, quia inexcusabiles sunt: nam quo grauior est concionatoris persona, eo maior innocentia requiritur. Legatus Dei est, quid pœnæ meretur si fidem fallit? si laedit eum a quo sic honoratur, & de prædicatore fit proditor? est in Ecclesia oculi loco ac dentium, non potest sine iactura, totiùs corporis lucem vltro abijcere, ac fieri tenebrosus, vel in cibis parum salubribus occupari. Est instrumentum ad conuertendos populos, si cursum influentis gratiæ diuinæ impediatur, si sanguinem Christi inutilem reddat, si æterna salute priuet, quos potuisset saluare, quantum denique crimen est? Summa populorum pœna est cum Prædicatoribus carent, vt supra dicebamus; Quid si per ipsosmet concionatores hæc populis damna afferantur? & paruulis petentibus panem, non sit qui frangat, sed potius qui lapidem porrigat?

Triplex periculum.

In Prædicatores malos.

Quam verò possunt excusationem suarum culparum afferre? Seruus qui scit voluntatem Domini & non facit, vapulabit multus: quid? qui non solum scit, sed etiam prædicat? Sanctus Paulus eos arguens, qui, cum per ea quæ facta sunt, Deum cognouissent, non tamen tamquam Deum glorificauerunt; ac pœnam eius culpæ horrendam exponens, subdit; propter quod tradidit eos Deus in reprobum sensum &c. Quid igitur fiet h' s, quibus & lux Euangelica ita affulsit, vt possent dici lux mundi? Væ Sali, quia si infatuatum fuerit ad nihilū valet vltra, nisi vt proijciatur foras, & conculcetur ab hominibus. Væ Scribarum, & Phariseorum imitatoribus, qui alligant onera grauiā & importabilia, & imponunt ea in humeros hominum, digito autem suo nolunt ea mouere: qui dicunt & non faciunt, imò contra, quam dicunt, faciunt. Pondus & pondus, mensura & mensura, si vsquam, hic certè maximè abominanda sunt apud Deum, cum iniqui diuini verbi præcones, aliter dicta, aliter facta sua dispen-

Luc. 12.

Rom. 1.

Prou. 26.

- dispensant; qui certè ex ore suo condemnabuntur. Nam verè
Rom. 1. Diuus Paulus, propter quod (inquit) inexcusabilis es, ò homo,
 omnis qui iudicas (& in pari causa est concionator) in quo
 enim iudicas alterum, te ipsum condemnas. Certum apud om-
 nes illud sit. Cum prædicatores ea proferunt quæ seruare cõ-
 temnunt, veritas, sic linguam mouet, vt feriat vitam, quatenus
 31. *Mor.* sibi ipsis & verbis fiant iudices, & factis accusatores. Greg.
 6. 11. quid inquit prodest bene loquendo alios accendere si semetip-
 sum indicat malè viuendo torpuisse.] Hi certè Architopheli
 & Vriæ similes sunt; ille disposita domo sua laqueo se suspen-
 dit, alijs consulens, se ipsum negligens; tales qui consilio ac do-
 cetrina alios iuuant, se ipsos perdunt: alter, epistolam deferebat
Hom. 43, suam mortem & exitium continentem. Chrysost. item, si be-
in Matth. ne vixeris (ait) & bene docueris omnium iudex es, si autem
 bene docueris & male vixeris, tui solius condemnator es:]
Psal. 49. Aduersus huiusmodi concionatores quam acriter Spiritus san-
 ctus inuehitur? Quare tu enarras iustitias meas, & assumis te-
 stamentum meum per os tuum, tu verò odisti disciplinam, &
 proiecisti sermones meos retrorsum? existimasti inique quod
 ero tui similis? arguam te & statuam contra, faciem tuam;
 Scilicet te cõtra temetipsum, vt accuset prædicatio tua vitam
 tuam, atque condemnet. Neque mirandum, quod tantum Dei
 Spiritus in huiusmodi Doctores excandescat: Nam præter-
 quam quod suæ vitæ pessimo exemplo populos à Deo auocant,
 etiam magnum detrimentum inferunt diuinæ legi, quam præ-
 dicant, omni virtuti, ac veritati auctoritatem detrahentes. Est
 enim certissima Aristotelis sententia, quæ docet, ab his qui nõ
 1. 10. *Mo-* perinde viuunt, vt loquuntur, tolli; & vt est Græce, interim
ral, c. 1. veritatem. Hæc cogitans momentisque suis accuratè ponde-
 rans Paulus, qui vir & quantus? casus extimescebat humanos,
 & illa dicebat; Propter quod castigo corpus meum & in serui-
 tutem redigo, ne fortè cum alijs prædicauerim ipse reprobis
 1. *Cor. 9.* efficiar. Atque vtinam nullos vnquam vidissemus, vel audissemus
 egregios alioquin, & celeberrimos dicèdi magistros, dum
 negligunt vitam rectè insituere, etiam sanam abiicisse doctri-
 nam, & miserabili naufragio religionem simul ac fidem perdi-
 disse: De prauis concionatoribus nihil verius dici potest, quã
Epist. 108. quod de malis Philosophis affirmat Seneca: Nullos peius me-
 reri de omnibus mortalibus iudico, quam qui Philosophiam
 velut aliquod venale artificium didicerunt: qui aliter viuunt,
 quam viuendum esse præcipiunt. Exempla enim inutilis disci-
 plinæ

plina se ipsos circumferunt.] Et statim comparat eos Gubernatori nauis inter fluctus maris naufragando. Tenendum est (inquit) rapiente fluctu gubernaculum; luctandum cum ipso mari, eripienda sunt vento vela; quid me potest adiuuare rector nauigij attonitus, & vomitans? quanto maiore putas vitam tempestate iactari, quam vllam ratem? Non est loquendū, sed gubernandum:] & addit optimè, omnia quæ dicunt aliena sunt. dixit illa Plato, dixit Zeno, dixit Chrysippus, & Possidonius, & ingens agmen tot ac talium. Quomodo probare, possunt sua esse: monstrabo: faciant quæ dixerint.] Sic egregie Seneca. Postremò quæ in falsos Prophetas diuinæ literæ comminatur, eadem in hoc genus concionatorum ferè cōueniunt. propter hæc quæ dicta sunt rectum est magni Gregorij iudicium, Quia (inquit) difficile valde est, purgatum se quemlibet posse cognoscere, prædicationis officium tutius declinatur. Addit autem, Nec tamen declinari pertinaciter debet cum ad suscipiendum hoc superna voluntas cognoscitur.]

Secundo, idem periculum eandemque pœnam timere possunt, qui ita suas conciones instituunt, vt non ad salutem animarum eas dirigere videantur: sed vel ad laudem sibi comparandam, vt non tam Christum, quam se ipsos magnificari velint; vel ad lucrum captandum: vt non tam numerent animas quas Christo aggregauerunt, quam elemosynas & stipendia quæ ex concionibus corraserunt. Eiusmodi sunt, qui conciones varijs doctrinis inserciunt, vt vix locus detur ad mores instituendos ad vitia expurganda nisi valde leniter, & sine effectu; & hi qui nomen eloquentis affectantes orationem totam tot flosculis ornant, vt vix vllus fructus appareat: & hi qui vt Greg. ait tantum afferre soliti sunt, quæ auditorum corda ad rependendas laudes excitent, non autem ad lachrymas accendant. Huc pertinent ij, qui maximè probari volunt his qui dicunt, loquimini nobis placentia & audiemus vos; aures titillant, solam sibi delectationē proponunt, vt poetæ aliqui atque histriones. Quos omnes adulterare Dei Verbum docet S. Paulus & Greg. Adulter (ait) non prolem, sed voluptatem querit, ita vanæ gloriæ feruens prædicator, rectè adulterare Verbum Dei dicitur, quia per Sacrum eloquium non Deo filios gignere, sed suam scientiam desiderat ostentare.] Ego de vtriusque simul sententiam si proferre velim, dixerim id quod Aug. ait. Nihil esse in hac vita & maximè in hoc tempore letius, facilius, & acceptabilius hominibus, Episcopi, presbyteri, & diaconi officio si perfun-

1. par. c. 7.

In eos Prædicatores, qui non ad fructum prædicant.

8. Mor. 26

8. Mor. c. 25.

Ep. 148. ad Vab.

perfunctorie atque adulatorie res agatur; Sed nihil apud Deum miserius, & tristius, & damnabilius. Contra verò inquit, nihil in hac vita, & maximè hoc tempore difficilius, laboriosius, ac periculosius Episcopi, aut presbyteri, aut diaconi officio; Sed apud Deum nihil beatius, si eo modo militetur, quo noster Imperator iubet.] Subscribit Augustino Beda, Sicut (inquit) pastores, qui bene administrant, bonum gradum sibi acquirunt, & presbyteri, qui bene præsent, duplici honore digni habentur, ita qui officium docendi sibi indoctus, & ineptus usurpare tentauerit, vel Christi doctrinam non sincere annunciauerit, maioris iudicium damnationis meretur, quam si solus in suo scelere periret.] Hac verò quæ a me dicta sunt de difficultate, ac periculo, non debent eos deterrere, qui ex obedientia Superiorum hoc munus exercent. Nam si opus difficile, certè difficilia quæ pulchra; atque vt periculi sint immunes, vera cordis humilitas faciet, sincera gloriæ Dei, ac animarum salutis intentio, oratio ad Deum cum magna mentis fiducia, adhibita diligentia in studio præsertim sacrarum scripturarum, ac meditatio diuinæ legis, cum magna spe mercedis, quæ bonos Prædicatores manet amplissima.

His positis de natura muneris huius, personam informare, aggrediamur, quæ vt idonea sit, quatuor præcipuè postulat: Primum, Vocationem Diuinam, quia non est Legatus Dei, nisi qui à Deo mittitur. Secundo, vitæ bonitatem, tum scientiam, postremò eloquentiam: quia aptus legationi non est, quem vita deturpat, vel cui mandatorum cognitio, & exponendi facultas deest. De his igitur singillatim agendū nobis est, initio ducto à Vocatione Diuina, quæ totius ædificij, quod molimur, est fundamentum.

De vocatione legitima Prædicatori necessaria, ac primum de Episcopis & cæteris Pastoribus animarum. Cap. XIV.

Est sanè magnum quiddam & egregium, Dei internuntium & legatum agere in Ecclesia sancta, & varios populos diuinorum mysteriorum sacramentis imbueri; veruntamen illud tamquam ratum ac certum statusdum est, neminem nisi vocatum à Deo, ad tantum munus accedere aut aspirare debere. Qui autem vocantur duorum sunt generum; aut enim ad pastoraalem simul curam vocantur, aut solum ad verbi Dei prædicationem, nulla præterea animarum procuratore, aut Ecclesiasti-

*Epist. 1. ad
Timoth. c.
3. & 5.*

*Quatuor Cõ
ditionatori ne
cessaria.*

*Duplex ge
nus Prædica
torum.*